

Terug naar de bron

In dit nummer verwelkomen we Patricia Van den Eeckhout, docente aan de Vrije Universiteit Brussel, als gasteditor. Na de Dag van de Nieuwste Geschiedenis in 2008, waar zij een sessie verzorgde over arbeid en recht, stelde ze ons voor de bijdragen die daar werden gebracht (met name van Bruno Debaenst, Koen Nevens en haarzelf), te hertalen naar het publiek van *Brood & Rozen*. Het thema – verrassend veelzijdig, maar daarover lees je meer in de inleiding van Patricia – is nauwelijks ontgonnen, en dat was al een eerste reden om haar voorstel enthousiast te onthalen.

Daarnaast is het opmerkelijk hoe rijk aan informatie gerechtelijke bronnen zijn voor de sociale geschiedenis. Niet alleen voor de studie van de evolutie van de rechtsleer en rechtspraak met betrekking tot arbeid en arbeiders, maar ook van het leven op de werkvloer, de verhoudingen en hiërarchie tussen de arbeiders, de beleving van een arbeidsongeval ...

Meer algemeen illustreert deze katern hoe fundamenteel bronnenonderzoek blijft voor de historici. Niet om de bronnen klakkeloos over te nemen en onkritisch te citeren, wel om telkens vanuit nieuwe paradigma's, gekend of onontgonnen bronnenmateriaal te bevragen. Al te vaak wordt al ettelijke keren gerecycleerd materiaal gebruikt om nieuwe theorieën te ondersteunen of te ontkrachten. Terwijl theorieën en modellen ook kunnen uitgedaagd worden door terug te gaan naar de

oorspronkelijke bron. Alleen op basis van die specifieke casussen komen we tot echt nieuwe inzichten in het historisch onderzoek, en die kunnen dan weer bijdragen tot genuanceerd comparatief onderzoek in internationaal perspectief. Alleen op die manier wordt de confrontatie met theorieën en modellen vruchtbaar en kunnen clichés ontkracht worden.

Kielen & Toga's, het is niet onmiddellijk de meest 'spannende' associatie, maar vergis je niet: "*Er is drama genoeg. Reality beats fiction*", zoals een van de auteurs schrijft.

Niet minder drama in de bijdrage van Bert Govaerts die, geïntrigeerd door een passage in een boek van Jef Geeraerts waarin die vertelt hoe hij eigenhandig de strop rond de nek van een zwarte moordenaar legt, de archieven is gaan doorploegen om het verhaal te schrijven van de doodstraf in Kongo en het mandaatgebied Ruanda-Urundi.

En intussen werkt onze collectieploeg gestaag en nijver door, en zorgt ervoor dat steeds nieuwe bronnenlagen worden aangeboord voor het onderzoek. Een laatste stand van zaken van recente verwerkingen ook in dit nummer ...

Paule Verbruggen

Met dank aan Patricia Van den Eeckhout